ka iggal ajal, igga rahwa seas sesuggusid olnud, kes kui kawwalad innimeste ábbaussust hinda púidnud ja hinda sanud ja welgi sawad, et arpudega, ehk kaartidest, kohwi-paksust, (Kassesatz) ehk mu tühjast asjast, küssijatele kostawad ja ettekulutawad, mis neile wõiks túlla, ehk kuida ühhe ehk töise asja luggu saaks minnema. Sedda teggid siis ka éanemuiste needsinnatsed tühja näggijad ehk tähtmõistjad, kuida sedda Prohwet Danieli ramato 2. p. ja 2 s. nähha, kus kunningast Nebukadnetsarist ööldakse: kunningas käskis kutsuda kunstimehhed ja tähttundjat, ja lausujad, ja Kaldea targad, et piddid ülles räkima (s. o. selletama) temma unnenäud. Mis Nebukatnetsar ommal ajal teggi, sedda tewad tännapäew weel köik hómmiko-maa wallitsejad, kes weel praego nisuggusid tühja kunstimehhi peawad, kelle käest köige ettewõtmise nõus kulawad, mis tähhed peaksid näitama, kas körda-wal raisku-minnemist. Agga tewad nemmad sedda, et waimolik pimmedus neid üllewarjab, sellepärrast, et Ristiusso õppetus weel sinna polle ullatand.

Sesuggusе rahwa käest on se siis tulnud, et ilmu kalendrisse hakatud kirjutama, ning ka weel muud rummalat asja sinna seggama, nenda kui need halbid märgid ja nõuandmised, kui:

♄ hea aadrit laasta; ♃ hea küppo lasta; ♂ hea arstimise rohtu wõtta; ☿ hea külwada ja istutada; ♁ hea lapsi ärrawõerutada; ja mis muud halpi rummalust weel peälegi. Needsinnatsed siinsammas näidatud märgid ja nõuandmised, kulutawad selget ábbausku, ja on mõnda innimest kahjo sisse saatnud, ehk ilmaaeguse apprilaskmisega surma kätte petnud. Et se nenda, sellepärrast on wallitsused iggal maal keelnud, neid eddespiddi kalendris prukida; agga

ilmad on ikka weel kalendrisse jänud, et ta kül nende pärrast tihti peälegi wallet ajab.

Mikspärrast sállitakse siis sedda, et tähtramato teggija umbsest peast ilmu kalendrisse kirjutab, kuida issi mõtleb ja arwab?

Sélle küssimise peäle sago wastuse assemele üks luggu rägitawaks ollema, mis 1785 aastal, Magdeburgi makónnas Saksamaal, juhtus sündima.

Olli nimmetud ajal seälsammas, Hálle linnas, üks selts õppetud mehhi *), kes ajast ajani üht ja töist kirja kunninga lubbaga, seälatse teadmata ja wägga ábbaussulise tallorahwa õppetuseks, muist hopis maksota wäljaandis, ning ka igga aasta õppetawad ja targaste kirjutud kalendrit, wägga alwa hinna eest, temma kätte murretses. Ollid targad mehhed ilmust, mis Tähtramatuis luggeda, jo mitto körd seddasamma rahwale tähhendand, mis meie siin ja majalgi omma rahwale ka olleme räkind, ja arwasid mehhed, et innimesed sedda olleks wõtnud tähhelepánna ja uskuda; ning, et sedda uskusid ja lootsid, teggid 1785 aasta peäle kalendrit, ja andsid sedda wälja, agga ollid ilmu nimmetamata ja näitamata jätnud. Mis sündis?

Kui jo mitto tuhhat tähtramatut trükkeri käest olli wäljaläinud, kuuldi köiges makónnas suurt kahhinat ollewad, ja selts tallorahwas köik kalendrid, mis olli östnud, trükeri kätte taggasi, ja üht kaebamise ramatuh Kubbernemango wallitsuse kätte, kellega sedda kaebas ja nenda räkis:

„Pallume kalendri teggijat kohto álla „wõtta, ja tedda kimbutada, et ta i„mu kalendris näitamata jätnud. Se

*) Die Naturforschende Gesellschaft in Halle.

Marahwa Kalender 1826, lk. 15